
Dyskusja.

Ochrona Zabytków 30/1-2 (116-117), 50

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cyzowane zostały dla poszczególnych wyodrębnionych jednostek krajobrazowych. Głównymi ich częściami są zakazy i nakazy gospodarcze, funkcjonalne i plastyczne. Na przykład w obszarze proponowanego rezerwatu krajobrazowego „Zamek” w Podzamczu obowiązuje:

— zakaz wszelkiej działalności budowlanej (z wyjątkiem prac konserwatorskich) i eksploatacji surowców mineralnych;

— zakaz ruchu kołowego;

— ograniczona gospodarka leśna i rolna na obrzeżu rezerwatu.

Równocześnie natomiast:

— konieczne jest urządzenie ścieżek turystycznych, punktów widokowych i drogi pieszo-jezdnej do zamku (tę ostatnią wykonano);

— przystosowanie i udostępnienie zamku dla turystów przez wyposażenie go w niezbędne urządzenia sanitarne, punkt sprzedaży pamiątek, ewentualnie sezonowy punkt sprzedaży napojów chłodzących, pomieszczenie dla gospodarza terenu z salką muzealną poświęconą historii zamku i okolicy; urządzenia te winny mieścić się w kubaturze zamku (zrealizowano);

— konieczna jest korekta istniejących zadrzewień wzgórza dla zapewnienia ekspozycji zamku;

— konieczna jest również likwidacja budynku byłej stacji telewizyjnej.

Nieco odmiennie przedstawiają się wytyczne do zagospodarowania samej wsi Podzamcze, leżącej już tylko w strefie wewnętrznej parku krajobrazowego. Dotyczą one kierunków rozwoju zabudowy mieszkaniowej, architektury budynków, reaktywowania historycznego układu urbanistycznego wsi, programu ośrodka usługowego, uporządkowania sieci dróg ze szczególnym uwzględnieniem historycznych szlaków komunikacyjnych oraz lokalizacji urządzeń turystycznych. Podobnie przedstawiają się wytyczne dla sąsiednich wsi Ryczów, Śrubarnia i Żelazko.

Opracowane wytyczne zawierają kompleksowe informacje niezbędne do wykonania szczegółowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów realizacyjnych lub projektów branżowych. Stanowią one równocześnie transpozycję podstawowych zasad kształtowania Jurajskiego Parku Krajobrazowego do skali szczegółowej. Przykładem ich zastosowania jest szczegółowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Podzamcze.

mgr inż. arch. Elżbieta Tomaszewska

STUDY OF SPATIAL DEVELOPMENT OF THE VILLAGE OF PODZAMCZE AND ITS SURROUNDINGS

Due to its situation in the neighbourhood of the ruins of Ogródzieniec Castle, and convenient transport connections, the village of Podzamcze makes one of the tourist centres of Jurassic Landscape Park. The author deals with the plans for the development of the region concerned for recreational purposes and points to the activi-

ities which should be eliminated therefrom, e.g. exploitation of the local quarry. Zones with different landscape values have been singled out in the plan and the directives laid down for their development in consonance with the requirements of the protection of landscape in the broad sense of the term.

DYSKUSJA*

Uczestnicy konferencji w Ogródzieniu zwracali uwagę na wiele aspektów realizacji konserwatorskich dokonanych tak na terenie zamku ogrodzienieckiego, jak i w innych polskich obiektach zabytkowych typu „trwała ruina”.

Mgr I. Sapetowa (Rzeszów) omówiła m.in. problem konserwacji korony murów w Ogródzieniu oraz nawierzchni dziedzińca zamkowego, która zdaniem dyskusyjantki powinna reprezentować styl renesansu. Z kolei społeczny opiekun zamku W. Ćwikliński (Katowice) stanowczo sprzeciwił się zaproponowanej przez mgra A. Kudłę adaptacji zamku na cele hotelowe. Przedstawiciel organizacji młodzieżowej harcmistrz K. Witkowski (Katowice) poruszył sprawę popularyzacji ochrony zabytków wśród społeczeństwa, określając metodę konserwacji ruin zamku ogrodzienieckiego jako „polską szkołę konserwacji ruin”. Mgr inż. J. Tajchman (Toruń) zwrócił uwagę na duże znaczenie seansów „światło i dźwięk” dla ożywienia ruiny, sprzeciwił się adaptacji ruin zamku na cele użytkowe i podkreślił konserwatorską konsekwencję w realizacji trwałej ruiny zamku ogrodzienieckiego. Doc. dr A. Gruszecki (Warszawa) odpowiedział na liczne pytania dyskusyjantów dotyczące m.in. spraw badawczych, metodyki konserwatorskiej oraz zagadnień ekspozycyjnych. Dr B. Rymaszewski (Warszawa) stwierdził m.in., że trwałe ruiny zamków, kościołów czy klasztorów powinny znaleźć się w krajobrazie naszego kraju chociażby ze względu na ich walory wychowawcze jako rzeczywistych świadków historii. Dyskusję podsumował doc. dr J. Bogdanowski (Kraków), stwierdzając, że największym osiągnięciem konferencji było zaakceptowanie przez wszystkich obecnych ruiny jako elementu zabytkowego bez zbędnych i niekonsekwentnych funkcji użytkowych.

W wypowiedzi nadesłanej po zakończeniu konferencji mgr St. Skibiński (Jelenia Góra) omówił szczegółowo sprawę nawierzchni dziedzińca zamkowego. Inż. arch. St. Pągowski (Warszawa) wykluczył realizację projektu adaptacji zamku na ośrodek wypoczynkowy, podkreślił polski charakter prac konserwatorskich w Ogródzieniu oraz zaproponował Śląski Okręg Wojskowy na opiekuna obiektu. Mgr M. Dayczak-Domanasiewicz (Kraków) wnioskuje z przebiegu konferencji, że w konserwatorstwie polskim odbywa się w tej chwili nawrót do postawy romantyzmu, ale z racjonalistyczną świadomością znaczenia czynnika artystyczno-estetycznego i oczywiście ze znajomością celów naukowych.

* Taśma magnetofonowa z zapisem pełnych wypowiedzi dyskusyjantów znajduje się w Instytucie Podstaw Rozwoju Architektury PW w Warszawie (przyp. red.).

DISCUSSION

In the course of discussion the participants pointed to many aspects of conservation activities carried out within the area of Ogródzieniec Castle as well as that of other monuments classed into the group of preserved ruins. Emphasis was laid on the character of Polish conservation proceedings, consisting in a skillful adaptation of English methods to the conditions prevailing in this country. The speakers making their statements in the discussion approved of the concept of ruins as an element of historical monuments.